

Ons nummer: O21.002176

Schriftelijke reactie toezegging

Raad/commissie	Commissie DSO
Datum vergadering	26 oktober 2021
Onderwerp	Budget Vitaal Landschap 2021
Toezegging gedaan door	Bauke Dam

Omschrijving toezegging

N.a.v. agendapunt 4, Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023- 2025, wordt toegezegd:

1. de commissie te voorzien van een lijst met de 20 concrete projecten zoals dit wordt benoemd in de beantwoording van de technische vragen van het CDA (blz. 37, punt 7);
2. de commissie te voorzien van een onderbouwing van het budget m.b.t. Vitaal Landschap.
3. de commissie te voorzien van een overzicht van wat er gedaan is en gedaan gaat worden m.b.t. het landbouwbudget (n.a.v. motie landbouwbudget d.d. 12 november 2020)

Datum schriftelijke reactie

5 november 2021

Schriftelijke reactie

(AANGEPASTE VERSIE: 10 november 2021)

Antwoord 1

Bij de beantwoording van de Technische vragen van het CDA is bij onderdeel “Blz. 37 punt 7 Vitaal landschap” als punt c het volgende vermeld:

- c. Regiodeal Natuurinclusieve landbouw Noord-Nederland, onderdeel kleiweide
- Voor het kleiweidegebied (gemeenten SWF, LWD en Waadhoeke) is een subsidiebeschikking in voorbereiding voor 20 concrete projecten. In SWF zijn in drie gebieden voorstellen voorbereid, waarbij voor 5 projecten ook cofinanciering aan SWF is gevraagd. De afwikkeling van de subsidieaanvraag kan naar verwachting in november 2021 plaatsvinden. In 2022 volgt een nieuwe subsidieronde.

In aanvulling hierop het volgende. Het gaat om gebiedsprocessen (en projecten) binnen het kleiweidegebied. Binnen de gemeente SWF zijn voorstellen voorbereid in drie gebieden:

- Agrarisch Natuurvereniging Greidhoeke (GH) - het gebied rond o.a. Skrok/Skrins (deels in ook Waadhoeke)
- Het Gouden Land (GL) - het gebied rondom de eerdere Marneslenk
- Agrarisch Collectief Súdwestkust (SWK)

Het vierde gebied binnen de samenwerking is Natuerkooperaasje Baarderadeel (B) in de gemeente Leeuwarden.

Hier geldt het volgende:

- 21 voorstellen. Voor het totale kleiweidegebied zijn er 21 voorstellen opgenomen. Het eerste voorstel gaat over de inrichting van de Gebiedsorganisatie van de samenwerking Greidhoeke Plus (GH+). Daarna volgen 20 concrete projecten in de diverse gebieden (zie onderstaand overzicht).
- 11 projecten in SWF. Deze projecten zijn in groen vermeld in het overzicht en worden kort toegelicht.
- 6 projecten met cofinanciering SWF. Voor 6 (was eerder 5) van de 11 projecten is SWF om cofinanciering gevraagd. Binnen SWF wordt deze cofinanciering naar verwachting gekoppeld aan budgetten van “Vitaal Landschap” en “Ut de Mienskip” (circa 50%/50%).

Op dit moment wordt er gewerkt aan de definitieve uitwerking van de lijst van projecten. Zoals eerder aangegeven kan de afwikkeling van de subsidieaanvraag naar verwachting in november 2021 plaatsvinden. Zie aanvullend ook bij antwoord 2.

TYPERING PROJECT	PROJECT NAAM	TOELICHTING
1. Gebiedsorganisatie	1. Gebiedsorganisatie (GH+)	
	2. Boer in beeld (SWK):	Filmpjes over het boerenwerk, natuurinclusieve landbouw, weidevogels, agrarisch natuurbeheer en dergelijke. Samenwerking collectief en gemeente.
2. Versterken open landschap	3. Boom voor boom (SWK)	Een inventarisatie van gewenste openheid van het gebied en potentiële gebieden voor herbeplanting met advies inzake soorten bomen en struiken
3. Renderende landbouw	4. Gouden land boks (GL)	Stimuleren van gebruik van streekeigen producten, lokaal geproduceerd voedsel (aardappelen, groente, melk, kaas, fruit, honing, eieren enz.)
4. Meer verbinding biodivers platteland	5. Kruidfunding (B)	
	6. Zaadhooi (B)	
	7. Plant voort (B)	
5. Verrijken bodemleven		
6. Optimale benutting water	8. 0-meting waterleven (GH)	Nulmeting van waterleven om effecten van ecologische beheer sloten later beter te kunnen onderbouwen.
7. Versterken leefgebied weidevogels	9. Weidevogelfestival (SWK), fase 1	Een festivalweekend waarin de weidevogel en het agrarisch natuurbeheer centraal staat, met op de vrijdag een symposium gericht op kenners/betrokkenen bij weidevogelbeheer en op vrijdagavond, zaterdag en zondag een festivalprogramma voor een breed publiek
	10. Stek foar piken (B)	
	11. Kansen voor Baarderadiel (B)	
	12. Skriesenstek vervolg(B)	
	13. Vogelkijkhut planvorming (B)	
8. Beter benutten circulaire ketens	14. Samenwerking in kringloop (GL)	Ontwikkelen en implementeren van een gezamenlijk teelt-, mest- en bodemplan en realiseren van opslagcapaciteit voor lokaal geproduceerd veevoer.
9. Bijdragen aan energie- en klimaatopgaaf	15. Nulmeting elektriciteitsgebruik en inventarisatie energiemaatregelen	
10. Stimuleren lokale voedselmarkt	16. Gouden land boks (GL)	Zie project 4.
11. Versterken toeristisch-recreatief netwerk	17. Beleefroute Puur Greidhoeke (GH)	Versterken toeristisch-recreatief netwerk door de opzet van dit natuurinclusief wandelpad.
12. Vergroten kennis/ruimte experiment.	18. Aaisykje 2.0 (B)	
	19. Educatieprogramma basisscholen (SWK)	Bewustwording en educatie van kinderen in de bovenbouw. Door jongeren kennis te laten maken met boeren, natuurinclusieve landbouw en de weidevogels, leren ze met een weidevogelbril naar het agrarische landschap te kijken.

20. Natuurinclusieve landbouw advies (GL)	Met LivingLab een plan ontwikkelen voor de eerste stappen richting duurzame en kosteneffectieve implementatie van natuurinclusieve landbouw
21. Monitoring Pingjumer Gouden Halsband (GL)	In kaart brengen van de biodiversiteit in het Gouden Land gebied.

Antwoord 2

Het budget Vitaal Landschap 2022 heeft een omvang van € 320.000. De inzet is als volgt opgebouwd:

- a. Voortzetting inzet budget Vitaal Landschap in lijn met aanpak 2021: € 200.000
- b. Inzet insectennetwerk 2022: € 100.000
- c. Lagere pachtinkomsten vanwege : € 20.000

Ad a

De inzet is divers. Zie ook antwoord 3 en de bijbehorende toelichting.

Ad b

Voor de jaren 2020 en 2021 is voor de aanpak Insectennetwerk 2x € 50.000 beschikbaar gesteld. Hiermee is tot een eerste uitrol van het Insectennetwerk gekomen. Voor een volledige en meerjarige invulling is structureel een bedrag van € 100.000 nodig. Er is voor gekozen in 2022 incidenteel € 100.000 beschikbaar te stellen.

Ad c

Op 15 juli 2019 heeft de FNP-fractie aan het college gevraagd om met een beleidsnotitie te komen die betrekking heeft op het verpachten van gemeentegrounden aan agrariërs waarin natuurinclusieve landbouw centraal staat. Het college heeft in 2021 de beleidsnotitie Pachtbeleid vastgesteld. Doel van het nieuwe pachtbeleid en de pachtvoorwaarden is de natuurlijke waarden en de biodiversiteit te versterken, de bodem- en milieukwaliteit te verbeteren en in te zetten op duurzaam gebruik van de grond. De uitvoering van het nieuwe beleid levert jaarlijks naar schatting ongeveer € 20.000 minder aan pachtinkomsten op. Voor een meerjarige invulling is structureel een bedrag van € 20.000 nodig. Er is voor gekozen in 2022 incidenteel € 20.000 beschikbaar te stellen.

Antwoord 3

Het programmabudget van Vitaal Landschap is gericht op landschapsopgaves die spelen in het landelijk gebied (buiten de steden en kernen). Het gaat met name om opgaves die samenhangen met thema's als landbouwtransitie, inpassing natuur/biodiversiteit en klimaatopgaven en in het verlengde daarvan opgaven zoals het Veenweideprogramma, de weidevogelaanpak, klimaatadaptatie, biodiversiteitsherstel, het stikstofvraagstuk, etc. Een complex samenspel van onderwerpen, waarbij het vaak om een integrale en gebiedsgerichte aanpak gaat. Zie ook het overzicht van actuele punten in de eerdere beantwoording van de Technische vragen van het CDA.

Het budget Vitaal Landschap 2021 heeft een omvang van € 212.500. Tot dusver is € 141.914,06 ingezet (incl. aangegane verplichtingen). De inzet vindt plaats binnen de volgende onderdelen:

ONDERDEEL	FINANCIËLE INZET TOT DUSVER	TOTAAL
Totale budget Vitaal Landschap		212.500,00
Inzet tot dusver:		
1. Weidevogelaanpak	18.530,59	
2. Veenweideaanpak	31.365,97	
3. Projecten Regio Deal NIL Noord-NL	p.m.	
4. Biomassapilot	15.400,00	
5. Biodiversiteitscampagne	5.000,00	
6. Impuls Nationaal Landsch. ZW-Fryslân	p.m.	
7. Overige projecten, ondersteuning, etc	2.030,00	
8. Personele inzet - Externe inhuur	69.587,50	141.914,06
Onderuitputting		70.585,94

M.b.t. de onderuitputting zijn er nog voorstellen in voorbereiding:

- M.b.t. de punten 3 en 6 gaat het om voorstellen met een beoogde totale inzet van circa € 62.000. Voor punt 3 kan worden verwezen naar de beantwoording van vraag 1 (beoogde inzet vanuit budget Vitaal Landschap circa € 57.000). Voor punt 6 gaat het om een gemeentelijke bijdrage op basis van een gezamenlijke aanpak met meerdere partijen, waarbij vanuit SWF een bedrag wordt ingezet. Het bedrag vanuit budget Vitaal Landschap (€ 5.000) is onderdeel van deze SWF-bijdrage. Het college neemt m.b.t. beide punten naar verwachting in november 2021 een besluit.
- Ook voor het dan nog resterende bedrag (circa € 8.500) zijn voorstellen in voorbereiding.

In toelichting op de genoemde inzet kan worden vermeld dat financiële bijdragen vaak onderdeel zijn van een gezamenlijke inzet van middelen met partners, hetzij met lokale initiatiefnemers (zoals bij het Biomassaproject), hetzij met medeoverheden (zoals bij de Veenweideaanpak).

De inzet, zoals toegelicht bij antwoord 1, brengt met een relatief beperkte inzet vanuit SWF, een veel hogere totale investering met zich mee. Niet alleen is hierdoor de impact groter, maar er ontstaat ook breder draagvlak. Deels gaat de kost voor de baat uit en vraagt dit de nodige afstemming en personele inzet. Het is goed om te zien dat dit uiteindelijk, bijv. in samenhang met de Regiodeal, het effect sorteert dat wordt beoogd. Voor het Veenweideprogramma zien we de hechtere samenwerking tussen overheden ook positieve signalen ontstaan. Zo is recent een aanvraag voor het Nationale Groeifonds ingediend (ruim € 90 miljoen). Mede door het grote (ook interbestuurlijke) draagvlak voor de veenweideaanpak wordt de aanvraag als kansrijk gezien.